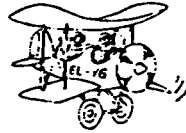

GENSCHEN WOORDE EN UITDRUKKINGEN
Deel XXXV

Kaak, kaak,
nen twiedekker!

Bijeen geschart...
en oetiekend deur

Eddy Levis d' Gill. Van Geert

**Lang leve de pluim-
steekers**

Syn.: "Vie van de
huurnfiekers; 't es ne
schoolvlieger; hij es
an 't schoolvliegen".

"Den huurn fieke" is
eigenlijk de school of
het werk verzuimen.
Hoorn komt van "hor-
nic" of hoek: achter
de hoek wegsluipen.

"Ne pluimsteeker of
een pluimsteekerige"
is ook iemand die
spijbelt, die de school
verzuimt, die haagschool
houdt.

Schoolvliegen komt
van schoolvlieden:
van school weglopen.

"Goet ghemaniert
achter de straet, om
school-vliegen niet
verleen laet..."

(Vermaen van den vader
des huysghesins
aen alle hushoudende

personen... - 1636, A, 4B).

De zoon van wijlen mevr. Marie Van Holderbeke, onderwijzeres te St.-Amandsberg vertelde mij over pluimsteken het volgende: "Wanneer iemand een ander een behoorlijke loer had gedraaid, werd er op weerwraak geaasd. De gedupeerde ronselde dan een bende samen om de dader mores te leren. Vaak werden dan zijn voeten in de lijm gestoken, daarna in de pluimen. Dit alles was niet zo gemakkelijk weg te halen zodat de *pluimsteker* de volgende dag(en) niet naar school durfde."

vandaar; *ne pluimsteker, hij es pluime(n) an 't steke, hij hee pluime gestoke(n)*
Het "Algemeen Vlaams Idioticon" van L.W. Schuermans Uitg. Gebr. Van Lint-

hout - Leuven 1865-70 schrijft: PLUIMSTEKEN, o.w. schoolduiken (Somergem) p. 42 deel II.

Ik giete de patatten af

Syn.: "zijn woater moake, stroele, piessse, (gemeen:) pisse, zieke. Zijn woater luuze (: lozen). Es dad'een leie, - een stroelijnge": plassen.

Ook: " 'k Giete mijn patatten (petoaters) af, 'k goa den uil goan uithange, 'k goa mee de kleine noar d'oopeluchtschôle, 'k goa hem een hand goan geeve, 't ès huug woater."

Een tupuuge van in de greppe te pisse

Een "tupuuge" is een oogontsteking.

Die zou je dan zogezegd moeten krijgen van in de goot te plassen. "Hij hee iets an zijn uuge". Er wordt verondersteld dat men met vuile handen in de ogen gewreven heeft. Om kinderen er van te weerhouden in de goot te spelen zei men wel eens: "Pas op dadde gien hondespure krijg". (Ook als waarschuwing tegen het barvoets lopen).

Zuu hondemoager, ge zij gelijk ne stok mee un vodde rond

Syn.: "Es mij da een hakkeberd, ze studeert veur hoazewind, een moager (smier) mens, zuu moager of de duud; - een groate; - nen hoarijnk; - een stoo-vaat, - een groamte; - een konijn; - een riet; - een schurrevel; - ne stokvis; - de galge; - een schreepmes; - een zwingelberd (: bord of plank met inkepingen waarop het haar voor plafoneerders of vlas uitgeslagen of gezwengeld wordt); - ne stok; - ne specht; - ne spierijnk (: Osmerus eperlanus: kleine doorschijnende Noordzeevis, fraai zilverwit met groene en blauwe tinten); - ne sprot; - nen teek; - een sprijnkoane; - ne citëejongene; z'ès zuu moager dad heur deur de greppe keunt trekke; - dadde de zeeve psalms deur heur lijf keun leeze; 't es moar een moagere bieste, een moagere; ze ziet er moagerachtig uit; es da een pannelatte; 't es 't vel over de biene": ze is graatmager.

Een "pannelatte" is een daklat van ongeveer 1 m x 0,22 x 0,45. Vroeger had men ook pannelatten van 14, 16, 18 en 24 voet. Ze werden navenant 14-, 16-, 18- of 24-voeters genoemd. Men had ook nog dubbele pannelatten van ± 0,34 of 0,35 m dik.

Peetse schoarentand

Voor vrouwen: "Meetse schoarentand": wordt gezegd van iemand die enkele van zijn voorste tanden mist.

Zijn famielde keun dem gestole worde

Syn.: "Zijn famielde kan duudvalle, - kan de pot op, - kan zijn konte (en alle andere varianten) kusse": hij baalt van zijn familie, hij heeft er geen betrekkin-

Plaat 41

gen meer mee. Als verontschuldiging voor niet zo leuke familieleden zegt men: "U moate (: vrienden) kiesde zelve, U famielde nie".

Freek zal 't nog verre brenge

Syn.: "Hij zal 't nog verre schuppe": er lacht hem nog een mooie toekomst tegemoet. Met Freek wordt de Gentse auteur, en bezieler van het Europese Figurentheater Centrum, Freek Neiryck bedoeld, trouwens ons beider vriend. Zegt men echter: "Hij zal 't verre brenge oas 't hij veel wig aflegt", dan wordt de betekenis helemaal omgekeerd en bedoelen we een dommerik.
